

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.3.2014
COM(2014) 171 final

2014/0093 (CNS)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

όσον αφορά τον φόρο ΑΙΕΜ που εφαρμόζεται στις Καναρίους Νήσους

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Οι διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) που εφαρμόζονται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ, στις οποίες συγκαταλέγονται οι Κανάριοι Νήσοι, δεν επιτρέπουν καταρχήν καμία διαφορά φορολόγησης μεταξύ των τοπικών προϊόντων και αυτών που προέρχονται από την Ισπανία ή άλλα κράτη μέλη. Το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ προβλέπει, ωστόσο, τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών μέτρων για τις περιοχές αυτές λόγω της ύπαρξης μόνιμων μειονεκτημάτων με επιπτώσεις στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών.

Με την απόφαση 2002/546/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2002¹, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 299 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ, εξουσιοδοτείται η Ισπανία να προβλέπει, μέχρι τις 30 Ιουνίου 2014, την εφαρμογή απαλλαγών ή μειώσεων του φόρου «Arbitrio sobre Importaciones y Entregas de Mercancías en las Islas Canarias» (εφεξής «ΑΙΕΜ») για ορισμένα προϊόντα που παράγονται στις Καναρίους Νήσους. Στο παράρτημα της προαναφερθείσας απόφασης παρατίθεται ο κατάλογος των προϊόντων στα οποία μπορούν να εφαρμόζονται οι απαλλαγές και οι μειώσεις φόρου. Ανάλογα με τα προϊόντα, η διαφορά φορολόγησης μεταξύ των προϊόντων που παράγονται επιτόπου και των λοιπών προϊόντων δεν δύναται να υπερβαίνει τις 5, 15 ή 25 εκατοστιαίες μονάδες.

Στην απόφαση 2002/546/ΕΚ παρατίθενται οι λόγοι που υπαγόρευαν τη θέσπιση ειδικών μέτρων: ο απομακρυσμένος χαρακτήρας, η εξάρτηση ως προς τις πρώτες ύλες και την ενέργεια, η υποχρέωση σύστασης μεγαλύτερων αποθεμάτων, το μικρό μέγεθος της τοπικής αγοράς και μια ελάχιστα ανεπτυγμένη εξαγωγική δραστηριότητα. Ο συνδυασμός αυτών των μειονεκτημάτων συνεπάγεται αύξηση του κόστους παραγωγής και άρα της τιμής κόστους των τοπικά παραγόμενων προϊόντων τα οποία, ελλείψει ειδικών μέτρων, θα ήταν λιγότερο ανταγωνιστικά σε σχέση με αυτά που παράγονται αλλού, ακόμη και αν λαμβάνονταν υπόψη τα έξοδα μεταφοράς στις Καναρίους Νήσους. Αυτό θα καθιστούσε, συνεπώς, δυσχερέστερη τη διατήρηση της τοπικής παραγωγής. Τα ειδικά μέτρα που περιέχονται στην απόφαση 2002/546/ΕΚ σχεδιάστηκαν επομένως με σκοπό την ενίσχυση της τοπικής βιομηχανίας με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Ο ΑΙΕΜ είναι ένας έμμεσος φόρος που επιβάλλεται εφάπαξ από το κράτος στις παραδόσεις αγαθών στις Καναρίους Νήσους. Η φορολογητέα βάση για τα εισαγόμενα αγαθά βασίζεται στη δασμολογητέα αξία, η δε φορολογητέα βάση για τις παραδόσεις αγαθών τις οποίες πραγματοποιούν οι παραγωγοί των προϊόντων στις Καναρίους Νήσους βασίζεται στο συνολικό ποσό της αντιπαροχής. Τα ειδικά μέτρα που προβλέπει η απόφαση 2002/546/ΕΚ θεσπίζουν μορφή διαφοροποιημένης φορολόγησης, που ευνοεί την τοπική παραγωγή ορισμένων προϊόντων. Αυτό το φορολογικό ευεργέτημα συνιστά κρατική ενίσχυση η οποία απαιτεί την έγκριση της Επιτροπής, η οποία χορηγήθηκε με την απόφαση σχετικά με την κρατική ενίσχυση NN 22/2008.

Στις 16 Νοεμβρίου 2010 η Ισπανία υπέβαλε αίτημα στην Επιτροπή σχετικά με την παράταση της περιόδου εφαρμογής της απόφασης 2002/546/ΕΚ κατά δύο έτη, ώστε η ημερομηνία λήξης της ισχύος της να συμπίπτει με μία από τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2007-2013².

Επιπλέον, η Ισπανία υπέβαλε επίσης αίτημα για την παράταση κατά δύο έτη της περιόδου εφαρμογής της απόφασης σχετικά με την κρατική ενίσχυση NN 22/2008, σύμφωνα με την

¹ ΕΕ L 179 της 9.7.2002, σ. 22-27

² ΕΕ C 54 της 4.3.2006, σ. 13.

οποία η ενίσχυση που χορηγήθηκε από τις ισπανικές αρχές, όσον αφορά τον φόρο AIEM, είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή ενέκρινε την εν λόγω παράταση κατά δύο έτη με την απόφαση για την κρατική ενίσχυση SA.31950 (N 544/2010)³, με την οποία παρατείνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013 η περίοδος εφαρμογής της απόφασης σχετικά με την κρατική ενίσχυση NN 22/2008.

Όσον αφορά το αίτημα παράτασης της περιόδου εφαρμογής της απόφασης 2002/546/EK, η Επιτροπή το εξέτασε λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικά μειονεκτήματα των Καναρίων Νήσων και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν δεόντως αιτιολογημένη η αιτούμενη παράταση.

Πράγματι, η έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος του φόρου AIEM που επιβάλλεται στις Καναρίους Νήσους, η οποία εγκρίθηκε στις 28 Αυγούστου 2008, επιβεβαίωσε ότι ο φόρος AIEM εφαρμοζόταν ικανοποιητικά χωρίς να απαιτείται τροποποίηση των διατάξεων της απόφασης 2002/546/EK.

Συνεπώς, με την απόφαση 895/2011/EE του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2011⁴ τροποποιήθηκε η απόφαση 2002/546/EK, ώστε να παραταθεί η περίοδος εφαρμογής της έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Στις 4 Μαρτίου 2013 οι ισπανικές αρχές ζήτησαν από την Επιτροπή να επεξεργαστεί απόφαση του Συμβουλίου με την οποία θα επιτρέπεται στην Ισπανία να εφαρμόσει απαλλαγές ή μειώσεις του AIEM για ορισμένα προϊόντα που παράγονται στις Καναρίους Νήσους όσον αφορά την περίοδο 2014-2020 και να τροποποιήσει τον κατάλογο των προϊόντων και των ανώτατων συντελεστών που ισχύουν για ορισμένα από αυτά.

Στις 28 Ιουνίου 2013 η Επιτροπή εξέδωσε νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις όσον αφορά την περίοδο 2014-2020⁵. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής για τον εκσυγχρονισμό του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης στην ενιαία αγορά μέσω πιο αποτελεσματικών μέτρων ενίσχυσης και την επικέντρωση των μέτρων επιβολής της Επιτροπής σε υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό.

Λαμβανομένου υπόψη ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα αρχίσουν να ισχύουν την 1η Ιουλίου 2014, κρίνεται αιτιολογημένη η παράταση της περιόδου εφαρμογής της απόφασης 2002/546/EK, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 895/2011/EE, για περίοδο έξι μηνών, ώστε η ημερομηνία λήξης της ισχύος της να συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης ισχύος των ισχυουσών κατευθυντήριων γραμμών. Η απόφαση 2002/546/EK τροποποιήθηκε αναλόγως με την απόφαση 1413/2013/EE⁶, η οποία παρέτεινε την εφαρμογή της μέχρι τις 30 Ιουνίου 2014.

Η Επιτροπή ανέλυσε το αίτημα που έλαβε από τις ισπανικές αρχές, καθώς και τις πληροφορίες που διαβίβασαν διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς οι οποίοι έχουν αναλάβει την πρωτοβουλία να έρθουν σε επαφή με την Επιτροπή. Η ανάλυση αυτή επιβεβαιώνει ότι τα ειδικά χαρακτηριστικά των Καναρίων Νήσων παρεμποδίζουν την ανάπτυξή τους και συνεπάγονται τα πρόσθετες δαπάνες για τους επιχειρηματίες που είναι εγκατεστημένοι εκεί. Επομένως, είναι δικαιολογημένη η διατήρηση της εξαίρεσης καταλόγου τοπικά παραγόμενων βιομηχανικών προϊόντων από τον φόρο AIEM. Το μέτρο αυτό είναι αναγκαίο και αναλογικό και δεν θίγει την ακεραιότητα και τη συνοχή της έννομης τάξης της Ένωσης.

³ EE C 237, της 13.8.2011, σ. 1

⁴ EE L 345 της 29.12.2011, σ. 17.

⁵ EE C 209 της 23.7.2013, σ. 1.

⁶ EE L 353 της 28.12.2013, σ. 13, 14

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 110 της ΣΛΕΕ κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει, άμεσα ή έμμεσα, στα προϊόντα άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους οποιασδήποτε φύσεως, ανωτέρους από εκείνους που επιβαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα ομοειδή εθνικά προϊόντα. Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει στα προϊόντα των άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους, η φύση των οποίων οδηγεί έμμεσα στην προστασία άλλων προϊόντων.

Ωστόσο, βάσει του άρθρου 349 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτήσει κράτη μέλη με εξόχως απόκεντρες περιοχές να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του άρθρου 110 της ΣΛΕΕ, ώστε να ληφθεί υπόψη η διαρθρωτική οικονομική και κοινωνική κατάσταση των περιοχών αυτών η οποία επιδεινώνεται από άλλους παράγοντες που περιορίζουν σημαντικά την ανάπτυξή τους. Η εν λόγω παρέκκλιση δεν μπορεί να υπονομεύει την ακεραιότητα και τη συνοχή της έννομης τάξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αγοράς και των κοινών πολιτικών, όπως οι κοινές φορολογικές πολιτικές βάσει του άρθρου 113 της ΣΛΕΕ. Οι εν λόγω παρεκκλίσεις, ωστόσο, πρέπει να παραμένουν αναλογικές, δηλαδή να μην υπερβαίνουν τα όρια που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση του πλαισίου δυσμενών συνθηκών που εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη των εν λόγω περιοχών και να μην στρεβλώνουν υπέρμετρα τον ανταγωνισμό στην ενιαία αγορά. Κατά συνέπεια, κάθε παρέκκλιση από το άρθρο 110 της ΣΛΕΕ θα πρέπει, καταρχήν, να περιορίζεται στην πλήρη ή μερική αντιστάθμιση του μειονεκτήματος κόστους από το οποίο πλήττονται οι παραγωγοί στις περιοχές αυτές.

Η οικονομία των Καναρίων νήσων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό. Η εξάρτηση αυτή αποτελεί σοβαρή απειλή για την ανάπτυξη των Καναρίων Νήσων, διότι η αλλαγή στις τουριστικές προτιμήσεις, οι φυσικές καταστροφές ή η οικονομική ύφεση μπορεί να έχουν τεράστιο αντίκτυπο στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση του αρχιπελάγους. Αυτό ακριβώς συνέβη κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008 και του 2009 η οποία είχε σημαντικό αντίκτυπο στον αριθμό των τουριστών που επισκέπτονται τις εν λόγω νήσους και, κατά συνέπεια, στην οικονομία. Η μείωση των τουριστών οδήγησε σε τεράστια αύξηση των ποσοστών ανεργίας, με ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ό, τι στην ηπειρωτική Ισπανία, η οποία, μαζί με την Ελλάδα, είναι ένα από τα δύο κράτη μέλη με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αύξηση ήταν ακόμα πιο ορατή στο ποσοστό ανεργίας των νέων, το οποίο εξηγείται από τον μεγάλο αριθμό των νέων που εξαρτώνται από τις εποχικές θέσεις εργασίες που δημιουργούνται από τον τουρισμό.

Η αγορά των Καναρίων Νήσων χαρακτηρίζεται επίσης από το περιορισμένο μέγεθός της το οποίο παρεμποδίζει τις βιομηχανίες να επιτύχουν το βέλτιστο σημείο παραγωγής. Τα περισσότερα βιομηχανικά μηχανήματα έχουν σχεδιαστεί να την παραγωγή μεγάλης κλίμακας, με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας. Τα μηχανήματα αυτά δεν έχουν σχεδιαστεί για μικρές αγορές, με συνέπεια να παραμένει αχρησιμοποίητο ένα μέρος της παραγωγικής ικανότητας, γεγονός που σημαίνει ότι οι παραγόμενες ποσότητες είναι μικρότερες από αυτές που είναι αναγκαίες για την ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής και περιορίζουν τις δυνατότητες πραγματοποίησης οικονομιών κλίμακας.

Οι χώρες και τα εδάφη που γειτνιάζουν με τις Κανάριες Νήσους (Μαρόκο, Δυτική Σαχάρα και Μαυριτανία) διαθέτουν περιορισμένη αγοραστική δύναμη, και η σημαντική διαφορά ανάπτυξης περιορίζει τις δυνατότητες εξαγωγών των Καναρίων Νήσων.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των Καναρίων Νήσων με σημαντική επίπτωση στο πρόσθετο κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες εκεί είναι ο εδαφικός κατακερματισμός και η απόσταση από τις πηγές των περισσότερων πρώτων υλών,

γεγονός που δημιουργεί υψηλότερο κόστος μεταφοράς. Το πρόβλημα έχει επιδεινωθεί λόγω της αύξησης των τιμών του πετρελαίου που είχε σημαντικό αντίκτυπο στην αύξηση του κόστους μεταφοράς.

Το νερό είναι ένας σπάνιος πόρος στις Καναρίους Νήσους. Η ανεπάρκεια των υδάτων έχει προφανείς επιπτώσεις στο κόστος, δημιουργώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τις βιομηχανίες που είναι εγκατεστημένες σε άλλες περιοχές της Ισπανίας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις βιομηχανίες που χρησιμοποιούν νερό ως σημαντική πρώτη ύλη (π.χ. βιομηχανία τροφίμων, χημική βιομηχανία, βιομηχανία χάρτου) αλλά και εκείνες που απαιτούν υψηλά επίπεδα ψύξης.

Υπάρχουν σχέδια για την εισαγωγή του φυσικού αερίου στις δύο μεγάλες νήσους των Καναρίων Νήσων, αλλά δεν είναι σαφές πότε το καύσιμο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί με αποτελεσματικό τρόπο. Η απουσία φυσικού αερίου παραβλάπτει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα, δεδομένου ότι το κόστος παραγωγής θερμότητας και ενέργειας από άλλες πηγές είναι σημαντικά υψηλότερο.

Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις ανακύκλωσης και τα κατάλοιπα διοχετεύονται προς την ηπειρωτική χώρα και η επεξεργασία των τοξικών αποβλήτων γίνεται εκτός των Καναρίων Νήσων, η διάθεση των βιομηχανικών αποβλήτων και η επεξεργασία των τοξικών αποβλήτων έχουν ως αποτέλεσμα υψηλότερο περιβαλλοντικό κόστος.

Τα χαρακτηριστικά των Καναρίων Νήσων που περιγράφηκαν ανωτέρω επηρεάζουν σε κάποιο βαθμό όλη την εγχώρια παραγωγή. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να εξακριβωθεί ποιες ήταν οι συνέπειες της υφιστάμενης διαφοροποιημένης φορολόγησης στο μερίδιο αγοράς της τοπικής παραγωγής και να ρυθμιστεί η εν λόγω διαφοροποιημένη φορολόγηση, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει υπερβολική στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε για να συναχθούν συμπεράσματα όσον αφορά τους εγκριθέντες διαφοροποιημένους συντελεστές έλαβε υπόψη όχι μόνο το μέσο μερίδιο αγοράς της τοπικής παραγωγής κατά την περίοδο 2008-2011 αλλά και την εξέλιξη της και άλλες πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία επικοινωνήσαν με την Επιτροπή για την παροχή σχετικών πληροφοριών. Για τους κλάδους παραγωγής προϊόντων που υπόκεινται σε διαφορετικούς δασμολογικούς συντελεστές αποτέλεσε αντικείμενο ανάλυσης η εξέλιξη του σωρευτικού μεριδίου αγοράς για όλα τα προϊόντα και όχι μόνο τα μεμονωμένα μερίδια αγοράς. Για τους λόγους αυτούς εξηγείται γιατί προϊόντα που αντιπροσωπεύουν παρόμοια μέσα μερίδια αγοράς της τοπικής παραγωγής έχουν διαφορετικό ανώτατο ποσοστό διαφοροποιημένης φορολόγησης.

Στην περίπτωση του καπνού προτείνεται να διατηρηθεί ο διαφοροποιημένος συντελεστής στο 25 % και να αυξηθεί το ελάχιστο ποσό φόρου από 6 ευρώ για 1000 τσιγάρα σε 18 ευρώ, όπως ζητήθηκε από τις ισπανικές αρχές.

Οι ισπανικές αρχές περιέλαβαν στον κατάλογο των προϊόντων που πρέπει να υπόκεινται σε διαφοροποιημένη φορολόγηση ορισμένα προϊόντα με εξαιρετικά χαμηλό μερίδιο αγοράς της τοπικής παραγωγής. Η αιτιολόγηση των ισπανικών αρχών είναι ότι υπάρχουν σχέδια για την αύξηση της τοπικής παραγωγής των εν λόγω προϊόντων, μια αύξηση η οποία δεν θα είναι δυνατή χωρίς την διαφοροποιημένη φορολόγηση.

Συνολικά, από τα 139 προϊόντα που αναφέρονται στην αίτηση που υποβλήθηκε από τις ισπανικές αρχές, η Επιτροπή αποδέχεται το αιτούμενο ποσοστό για 119 από αυτά, ενώ για τα υπόλοιπα 20 η Επιτροπή θεωρεί ότι ο διαφοροποιημένος συντελεστής θα πρέπει να είναι χαμηλότερος, ώστε να προληφθούν πιθανές περιπτώσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού.

Από τη λεπτομερή ανάλυση στην οποία προέβη η Επιτροπή, είναι δυνατόν να καθορισθούν οι διάφοροι κατάλογοι προϊόντων σύμφωνα με τους συντελεστές της φορολογικής διαφοροποίησης, τον τομέα και το κοινό δασμολόγιο:

5 %

Προϊόντα γεωργίας και αλιείας:

0207 11/0207 13

Ορυκτά προϊόντα:

2516 90 00 00/6801/6802

Δομικά υλικά:

3816/3824 40 00 00/3824 50/3824 90 45 00/3824 90 70 00/ 3824 90 97 99/ 6809

Χημικά προϊόντα:

2804 30 00 00/2804 40 00 00/3105 20 90 00/3208/3209/3210/3212 90 00 00/3213/3214/3304 99 00 00/3925 90 80 00/ 3401/3402/3406/3814 00 90/3923 90 00 00/4012 11 00/4012 12 00/4012 13/4012 19

Μεταλλουργία:

7604/7608

Τρόφιμα:

0210 12 11 00/0210 12 19 00/0210 19 40 00/0210 19 81/0305 41 00/0305 43 00 90/
0901 22 00 00/1101/1102/1601/1602/1704 90 30 00/1704 90 51 00/1704 90 55 00/
1704 90 75 00/1704 90 71 00/1806/1901 20 00 00/1901 90 91 00/1901 90 99/
1904 10 10/1905/2005 20 20/2006 00 31 00/2008 11 96 00/2008 11 98 00/2008 19 92/
2008 19 93/2008 19 95/2008 19 99/2309

Ποτά:

2009 11/2009 12 00/2009 19/2009 41/2009 49/2009 50/2009 61/2009 71/2009 79/2009 89/
2009 90/2201/2202/2204

Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και δέρμα:

6112 31/6112 41

Χαρτί:

4818 90 90 00/4823 90 85 90

Γραφικές τέχνες και εκδόσεις:

4910

10 %

Προϊόντα γεωργίας και αλιείας:

0203 11/0203 12/0203 19/0701 90/0703

Δομικά υλικά:

2523 29 00 00/

Τρόφιμα:

0210 11 11 00/0210 11 31 00/1905/2105

Χαρτί:

4808/4819/4823 90 40 00/

15 %

Προϊόντα γεωργίας και αλιείας:

0407 21 00 00/0407 29 10 00/0407 90 10 00

Δομικά υλικά:

2523 90/7010

Χημικά προϊόντα:

3809 91 00/3917 21/3917 23/3917 32 00/ 3917 33 00/3917 39 00/3917 40 00/3923 10 00/3923 21 00/3923 30 10/3924 10 00

Μεταλλουργία:

7309 00/7610 10 00 00/9403 20 80 90

Τρόφιμα:

0403/0901 21/1902/2103 20 00 00/2103 30/2103 90 90/2106 90 98/

Ποτά:

2203/2208 40

Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και δέρμα:

6302

Χαρτί:

4818 10/4818 20/4818 30/4821

Γραφικές τέχνες και εκδόσεις:

4909/4911

25 %

Καπνός:

2402

Οι εν λόγω κατάλογοι προϊόντων ανταποκρίνονται στον στόχο του άρθρου 349, δηλ. τη θέσπιση ειδικών μέτρων προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Καναρίων Νήσων, ως εξόχως απόκεντρων περιοχών, χωρίς παράλληλα να υπάρχει νόθευση του ανταγωνισμού που θα μπορούσε να υπονομεύσει την εσωτερική αγορά.

Όταν οι ισπανικές αρχές υποβάλλουν την έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 2 της παρούσας απόφασης του Συμβουλίου θα ήταν σκόπιμο για την Επιτροπή να αξιολογήσει τις επιπτώσεις αυτών των διαφοροποιημένων συντελεστών και να αξιολογήσει την ανάγκη για αλλαγές. Θα ήταν επίσης σημαντικό να ελεγχθεί αν την εποχή εκείνη υπήρξε αύξηση της τοπικής παραγωγής των εν λόγω προϊόντων για τα οποία ζητείται διαφοροποιημένη φορολόγηση τα οποία όμως σήμερα δεν αποτελούν αντικείμενο σημαντικής τοπικής παραγωγής.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Σύνοψη των προτεινόμενων μέτρων

Να επιτραπεί στην Ισπανία να εφαρμόσει απαλλαγές ή μειώσεις του φόρου ΑΙΕΜ για ορισμένα προϊόντα που παράγονται τοπικά στις Καναρίους Νήσους.

Νομική βάση

Άρθρο 349 της ΣΛΕΕ.

Αρχή της επικουρικότητας

Μόνο το Συμβούλιο εξουσιοδοτείται να θεσπίζει, με βάση το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, ειδικά μέτρα υπέρ των εξόχως απόκεντρων περιοχών με σκοπό την προσαρμογή της εφαρμογής των Συνθηκών στις εν λόγω περιοχές, περιλαμβανομένων των κοινών πολιτικών, λόγω της ύπαρξης μόνιμων μειονεκτημάτων με επιπτώσεις στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών.

Συνεπώς, η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας.

Αρχή της αναλογικότητας

Η πρόταση συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας για τους ακόλουθους λόγους:

Επιλογή του μέσου

Προτεινόμενο μέσο: απόφαση του Συμβουλίου.

Δεν ενδείκνυνται άλλα μέσα για τον ακόλουθο λόγο:

Οι παρεκκλίσεις που χορηγήθηκαν βάσει του άρθρου 349 της ΣΛΕΕ περιέχονται σε αποφάσεις του Συμβουλίου.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

όσον αφορά τον φόρο ΑΙΕΜ που εφαρμόζεται στις Καναρίους Νήσους

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 349,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁷,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθρωτική κοινωνική και οικονομική κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, που επιδεινώνεται από τη μεγάλη απόσταση, τον νησιωτικό χαρακτήρα, τη μικρή έκταση, τη δύσκολη μορφολογία και κλίμα, και την οικονομική εξάρτηση όσον αφορά έναν μικρό αριθμό προϊόντων, θεσπίζει ειδικά μέτρα αποσκοπούντα ιδίως στον καθορισμό των προϋποθέσεων εφαρμογής των Συνθηκών στις περιοχές αυτές, συμπεριλαμβανομένων κοινών πολιτικών.
- (2) Κρίνεται συνεπώς σκόπιμο να θεσπιστούν ειδικά μέτρα με στόχο, ειδικότερα, τον καθορισμό των προϋποθέσεων εφαρμογής της Συνθήκης στις περιοχές αυτές. Τα μέτρα αυτά πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς των περιοχών αυτών, χωρίς ωστόσο να υπονομεύεται η ακεραιότητα και η συνοχή της κοινοτικής έννομης τάξης, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αγοράς και των κοινών πολιτικών.
- (3) Μεταξύ των μειονεκτημάτων που έχουν εντοπιστεί στις Καναρίους Νήσους αναφέρεται κατά πρώτον η εξέχουσα θέση του τομέα των υπηρεσιών, ιδίως του τουρισμού, στο περιφερειακό προϊόν, καθώς και η εξάρτηση της οικονομίας των Καναρίων Νήσων από αυτόν τον τομέα, καθώς και η χαμηλή συμμετοχή του βιομηχανικού τομέα στο ΑΕγχΠ των Καναρίων Νήσων.
- (4) Κατά δεύτερο λόγο, διαπιστώθηκε ότι η νησιωτική απομόνωση παρεμποδίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των αγαθών και των υπηρεσιών. Η εξάρτηση από ορισμένους τρόπους μεταφοράς, όπως οι αεροπορικές και οι θαλάσσιες, είναι αυξημένη δεδομένου ότι πρόκειται για τρόπους μεταφοράς οι οποίοι δεν έχουν ακόμη ελευθερωθεί πλήρως. Το κόστος παραγωγής είναι αυξημένο διότι οι εν λόγω τρόποι μεταφοράς είναι λιγότερο αποτελεσματικοί και δαπανηρότεροι απ' ό,τι οι οδικές ή σιδηροδρομικές μεταφορές.

⁷

EE C [...].

- (5) Άλλη συνέπεια της απομόνωσης είναι το αυξημένο κόστος παραγωγής το οποίο οφείλεται επίσης στην εξάρτηση σε ό,τι αφορά τις πρώτες ύλες και την ενέργεια, στην υποχρέωση αποθεματοποίησης και στις δυσκολίες προμήθειας εξοπλισμού παραγωγής.
- (6) Οι δυνατότητες οικονομιών κλίμακας είναι περιορισμένες λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς και της περιορισμένης εξαγωγικής δραστηριότητας, του γεωγραφικού κατακερματισμού του αρχιπελάγους και της υποχρέωσης να διατηρούνται κλάδοι παραγωγής, διαφοροποιημένοι μεν, περιορισμένοι όμως κατ' όγκον, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες μιας μικρής αγοράς.
- (7) Η απόκτηση ειδικευμένων υπηρεσιών και υπηρεσιών συντήρησης, καθώς και η κατάρτιση των στελεχών και των τεχνικών των επιχειρήσεων ή οι δυνατότητες υπεργολαβίας συχνά είναι πιο περιορισμένες ή δαπανηρότερες, όπως και η προώθηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης έξω από την αγορά των Καναρίων Νήσων. Εξάλλου, οι περιορισμένοι τρόποι διανομής συνεπάγονται υπερβολικά αποθέματα.
- (8) Στον τομέα του περιβάλλοντος η εξάλειψη των βιομηχανικών καταλοίπων και η επεξεργασία των τοξικών αποβλήτων συνεπάγονται υψηλότερο περιβαλλοντικό κόστος. Το κόστος αυτό είναι υψηλότερο επειδή δεν υπάρχουν εργοστάσια ανακύκλωσης, εκτός για ορισμένα προϊόντα, και επειδή τα κατάλοιπα διοχετεύονται προς την ηπειρωτική χώρα, ή επειδή η επεξεργασία των τοξικών αποβλήτων γίνεται εκτός των Καναρίων Νήσων.
- (9) Βάσει όλων αυτών των στοιχείων και της κοινοποίησης των ισπανικών αρχών, είναι σκόπιμο να ανανεωθεί η άδεια επιβολής φόρου σε μια σειρά βιομηχανικών προϊόντων για τα οποία μπορεί να προβλεφθούν απαλλαγές προς όφελος της τοπικής παραγωγής.
- (10) Με την απόφαση 2002/546/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2002⁸, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 299 της Συνθήκης ΕΚ, εξουσιοδοτήθηκε αρχικά η Ισπανία να εφαρμόσει, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011, απαλλαγές ή μειώσεις του καλούμενου φόρου «Arbitrio sobre Importaciones y Entregas de Mercancías en las Islas Canarias» (εφεξής «ΑΙΕΜ») για ορισμένα προϊόντα που παράγονται στις Καναρίους Νήσους. Στο παράρτημα της προαναφερθείσας απόφασης παρατίθεται ο κατάλογος των προϊόντων στα οποία μπορούν να εφαρμόζονται οι απαλλαγές και οι μειώσεις φόρου. Ανάλογα με τα προϊόντα, η διαφορά φορολόγησης μεταξύ των προϊόντων που παράγονται επιτόπου και των λοιπών προϊόντων δεν δύναται να υπερβαίνει τις 5, 15 ή 25 εκατοστιαίες μονάδες.
- (11) Με την απόφαση 895/2011/ΕΕ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2011⁹, τροποποιήθηκε η απόφαση 2002/546/EK του Συμβουλίου ώστε να παραταθεί η περίοδος εφαρμογής της έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- (12) Με την απόφαση 1413/2013/ΕΕ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2011¹⁰, τροποποιήθηκε η απόφαση 2002/546/EK του Συμβουλίου ώστε να παραταθεί η περίοδος εφαρμογής της έως τις 30 Ιουνίου 2014.
- (13) Ο φόρος ΑΙΕΜ είναι ένα μέσο που εξυπηρετεί το στόχο της αυτόνομης ανάπτυξης των βιομηχανικών κλάδων παραγωγής στις Καναρίους Νήσους και της διαφοροποίησης της οικονομίας τους.

⁸ ΕΕ L 179 της 9.7.2001, σ. 22.

⁹ ΕΕ L 345 της 29.12.2011, σ. 17.

¹⁰ ΕΕ L 353 της 28.12.2013, σ. 13, 14

- (14) Οι μέγιστες απαλλαγές που μπορούν να προβλεφθούν για τα συγκεκριμένα βιομηχανικά προϊόντα κυμαίνονται, ανάλογα με τους τομείς και τα προϊόντα, από 5 μέχρι 15 %.
- (15) Η μέγιστη απαλλαγή για τα τελικά προϊόντα του καπνού είναι ωστόσο υψηλότερη, διότι ο τομέας του καπνού αποτελεί εξαιρετική περίπτωση. Πράγματι, η καπνοβιομηχανία, η οποία γνώρισε σημαντική ανάπτυξη στις Καναρίους Νήσους, τα τελευταία χρόνια διέρχεται φάση έντονης ύφεσης. Τα προαναφερόμενα συνήθη μειονεκτήματα του νησιωτικού χαρακτήρα αποτελούν βέβαια την κύρια αιτία της πτώσης της τοπικής παραγωγής καπνού. Η διατήρηση της ουσιαστικής απαλλαγής για τον τομέα του καπνού είναι δικαιολογημένη. Πράγματι, αυτή η φοροαπαλλαγή βρίσκεται σε άμεση σχέση με τον στόχο της διατήρησης μιας παραγωγικής δραστηριότητας στις Καναρίους Νήσους.
- (16) Ο στόχος της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των Καναρίων Νήσων σε εθνικό επίπεδο διασφαλίζεται με τον καθορισμό ειδικού προορισμού όσον αφορά τα έσοδα από τον φόρο ΑΙΕΜ. Η ενσωμάτωση των εσόδων εκ του φόρου στα έσοδα του οικονομικού και φορολογικού καθεστώτος των Καναρίων Νήσων και η διάθεσή τους για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των Καναρίων Νήσων, μέσω της στήριξης της τοπικής παραγωγής, συνιστά νομική υποχρέωση.
- (17) Η διάρκεια ισχύος του καθεστώτος καθορίζεται σε εξήμισι έτη. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμη η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του. Συνεπώς, οι ισπανικές αρχές πρέπει να υποβάλουν στην Επιτροπή, το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2017, έκθεση περί της εφαρμογής του καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 1, ώστε να εξακριβωθεί η επίπτωση των λαμβανομένων μέτρων, καθώς και η συμβολή τους στην προώθηση ή τη διατήρηση των τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων, λαμβανομένων υπόψη των μειονεκτημάτων που αντιμετωπίζουν οι εξόχως απόκεντρες περιοχές. Σε αυτή τη βάση, το πεδίο εφαρμογής και οι επιτρεπόμενες απαλλαγές δυνάμει των κοινοτικών κανόνων θα επανεξετάζονται, κατά περίπτωση.
- (18) Το φορολογικό πλεονέκτημα όσον αφορά τον ΑΙΕΜ πρέπει να παραμείνει αναλογικό ώστε να μην υπονομεύεται η ακεραιότητα και η συνοχή της έννομης τάξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της εξασφάλισης του ανόθευτου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και των πολιτικών για τις κρατικές ενισχύσεις.
- (19) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει την ενδεχόμενη εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Κατά παρέκκλιση των άρθρων 28, 30 και 110 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι ισπανικές αρχές εξουσιοδοτούνται, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020, να προβλέψουν, για τα προϊόντα τα οποία αναφέρονται στο παράρτημα και τα οποία παράγονται επιτόπου στις Καναρίους Νήσους, πλήρεις απαλλαγές ή μειώσεις του φόρου «Arbitrio sobre las Importaciones y Entregas de Mercancias en las islas Canarias (ΑΙΕΜ)». Οι απαλλαγές αυτές πρέπει να ενταχθούν στα πλαίσια της στρατηγικής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των Καναρίων Νήσων και να συμβάλουν στην προώθηση των τοπικών δραστηριοτήτων.

2. Η εφαρμογή των πλήρων απαλλαγών ή των μειώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να οδηγήσει σε διαφορές που θα υπερβαίνουν:

- α) το 5 % για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα, τμήμα Α·
- β) το 10 % για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα, τμήμα Β·
- γ) το 15 % για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα, τμήμα Γ·
- δ) το 25 % για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα, τμήμα Δ. Ωστόσο, οι ισπανικές αρχές μπορούν να καθορίσουν, για τα τσιγάρα, ελάχιστο φόρο ανώτατου ύψους 18 ευρώ ανά 1 000 τσιγάρα, ο οποίος θα εφαρμόζεται μόνον εάν ο φόρος ΑΙΕΜ που απορρέει από την εφαρμογή των γενικών τύπων φορολογίας είναι κατώτερος αυτού του ποσού.

Άρθρο 2

Οι ισπανικές αρχές υποβάλλουν στην Επιτροπή, το αργότερο στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, έκθεση εφαρμογής του καθεστώτος του άρθρου 1, για να εξακριβωθεί η επίπτωση των λαμβανομένων μέτρων και η συμβολή τους στην προώθηση ή τη διατήρηση των τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τα μειονεκτήματα που αντιμετωπίζουν οι εξόχως απόκεντρες περιοχές.

Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση με πλήρη οικονομική και κοινωνική ανάλυση, και, ενδεχομένως, πρόταση προσαρμογής των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2014.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.
Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*